

دانشگاه علوم پزشکی
و خدمات بهداشتی درمانی تهران

دانشکده توانبخشی

طرح دوره «درس رشد روانی حرکتی و اختلالات آن»

اطلاعات درس:

عنوان درس: رشد روانی حرکتی و اختلالات آن

کد درس: 17

نوع و تعداد واحد¹: یک واحد نظری - عملی (0/5 واحد نظری - 0/5 واحد عملی)

نام مسؤول درس: دکتر حمید دالوند

مدرس: دکتر حمید دالوند

پیش‌نیاز/هم‌زمان: روانشناسی رشد و تکامل (کد درس: 13)

رشته تحصیلی: گفتاردرمانی

مقطع تحصیلی: کارشناسی

نیمسال تحصیلی: دوم

اطلاعات مسؤول درس:

رتبه علمی: استادیار کاردرمانی

محل کار: دانشکده توانبخشی - گروه کاردرمانی

تلفن تماس: 276-77533939

نشانی پست الکترونیک: hdalvand@sina.tums.ac.ir

¹ مشتمل بر: نظری، عملی و یا نظری - عملی به تفکیک تعداد واحدهای مصوب. (مثال: 2 واحد نظری، 1 واحد عملی)

توصیف کلی درس :

اهداف کلی / محورهای توان‌مندی:

از زمانی که نطفه ی انسان منعقد می‌شود تا هنگام مرگ، فرد پیوسته در حال تغییر است و این جریان تکامل هیچگاه متوقف نمی‌شود. البته با وجود این پیوستگی سرعت این تغییرات در فرد متفاوت است. در نخستین سالهای زندگی که این تغییرات بسیار سریع رخ می‌دهند، اغلب توجه افراد به این تغییرات جلب شده و ناگزیر هستند که با آن سازگار گردند. البته ممکن است آنرا با آغوش باز بپذیرند زیرا این تغییرات نوید بلوغ و تکامل را میدهند.

با آگاهی از رشد و تکامل طبیعی کودک می‌توان انحرافات آشکار از الگوهای طبیعی را بازشناخت و از این راه به وجود اختلال در کودک پی برد و از آن پیشگیری کرده یا آنرا درمان نمود. لذا هدف از تدریس این واحد آشنایی دانشجویان با فرایند رشد و تکامل نوزادان و کودکان و اختلالات آن می باشد. شناخت جنبه های مختلف رشد و تکامل نوزادان و کودکان سالم و مبتلا به انواع مشکلات جسمی و روانی از جمله وظایف اصلی گفتاردرمانگران است و آشنایی با رشد طبیعی کودکان و نوزادان در حیطه‌های مختلف جسمانی – حرکتی و عاطفی – ساختی برای انجام این وظیفه خطیر ضروری است.

اهداف اختصاصی / زیرمحورهای هر توان‌مندی:

- پس از پایان این درس انتظار می‌رود که فراگیر:
- تعریف رشد و تکامل انواع، تعریف بلوغ و تطابق، اصول کلی رشد، دوره های زمانی رشد، تغییرات رشد فیلوژنیک و آنتوژنیک را بشناسد.
- با نحوه انداز گیری شاخص های رشد جسمانی مانند: قد، وزن، آپگار، شاخص توده بدنی، دور سر، دور بازو و ... آشنا شود.
- با نحوه رشد سیستم عصبی، سلسله مراتب رشدی و تئوری های رشدی آشنا شود.
- تکامل حرکتی درشت و ظریف در نوزادان و کودکان را بشناسد.
- رفلکس های سطوح مختلف سیستم عصبی و نقش آنها را تکامل کودکان و نوزادان را یاد بگیرد
- با رشد مهارت ادراکی (شنیداری، بینایی، گفتاری، شناختی و بازی) آشنا شود.
- کودکان فلج مغزی (تعریف، تشخیص، انواع، پاتولوژی، علایم، رفلکسهای پاتولوژیک و ...) را بشناسد.
- مداخلات کاردرمانی در کودکان فلج مغزی را یاد بگیرد.

روش‌های یاددهی - یادگیری:

☒ سخنرانی تعاملی (پرسش و پاسخ، کوئیز، بحث گروهی و ...)	☒ بحث در گروه‌های کوچک	☐ ایفای نقش	☒ یادگیری اکتشافی
☒ یادگیری مبتنی بر تیم (TBL)	☒ یادگیری مبتنی بر حل مسئله (PBL)	☒ یادگیری مبتنی بر سناریو	☐ هدایت شده
☒ آموزش مجازی	☐ استفاده از دانشجویان در تدریس	☐ بازی	☐ سایر موارد (لطفاً نام ببرید) -----
	(تدریس توسط هم‌تایان)		

تقویم درس:

جلسه	عنوان مبحث	روش تدریس	فعالیت‌های یادگیری / تکالیف دانشجو	امکانات و وسایل	نام مدرس / مدرسان
1.	مروری بر رشد ، تکامل و بلوغ: تعاریف و مفاهیم	سخنرانی تعاملی- بحث در گروه کوچک	یادگیری مبتنی بر سناریو- آموزش مجازی	ویدئو پرژکتور- کامپیوتر- وایت برد	دکتر حمید دالوند
2.	شاخص‌های استاندارد رشد نوزادان و کودکان بر اساس WHO	سخنرانی تعاملی- از طریق فیلم ویدئویی - مجازی	یادگیری مبتنی بر سناریو- آموزش مجازی	ویدئو پرژکتور- کامپیوتر- وایت برد	دکتر حمید دالوند
3.	رشد سیستم عصبی و تئوری‌های رشدی	سخنرانی تعاملی- از طریق فیلم ویدئویی مجازی	یادگیری اکتشافی هدایت شده- آموزش مجازی	ویدئو پرژکتور- کامپیوتر- وایت برد	دکتر حمید دالوند
4.	تئوری‌های رشدی	سخنرانی تعاملی- از طریق فیلم ویدئویی مجازی	یادگیری اکتشافی هدایت شده- آموزش مجازی	ویدئو پرژکتور- کامپیوتر- وایت برد	دکتر حمید دالوند
5.	تکامل مهارت‌های حرکتی درشت و ظریف	سخنرانی تعاملی- از طریق فیلم ویدئویی کوچک مجازی	یادگیری اکتشافی هدایت شده- آموزش مجازی	ویدئو پرژکتور- کامپیوتر- وایت برد	دکتر حمید دالوند
6.	تکامل مهارت‌های حرکتی ظریف	سخنرانی تعاملی- از طریق فیلم ویدئویی کوچک مجازی	یادگیری اکتشافی هدایت شده- آموزش مجازی	ویدئو پرژکتور- کامپیوتر- وایت برد	دکتر حمید دالوند
7.	رفلکس‌های Primitve	سخنرانی تعاملی- از طریق فیلم ویدئویی - مجازی	یادگیری اکتشافی هدایت شده- آموزش مجازی	ویدئو پرژکتور- کامپیوتر- وایت برد	دکتر حمید دالوند
8.	رفلکس‌های ساقه مغز	سخنرانی تعاملی- از طریق فیلم ویدئویی - مجازی	یادگیری اکتشافی هدایت شده- آموزش مجازی	ویدئو پرژکتور- کامپیوتر- وایت برد	دکتر حمید دالوند

9.	رفلکس های مغز میانی	سخنرانی تعاملی - از طریق فیلم ویدئویی - مجازی	یادگیری اکتشافی هدایت شده - آموزش مجازی	ویدئو پرژکتور - کامپیوتر - وایت برد	دکتر حمید دالوند
10.	رفلکس های سطح ساب کرتیکال	سخنرانی تعاملی - از طریق فیلم ویدئویی - مجازی	یادگیری اکتشافی هدایت شده - آموزش مجازی	ویدئو پرژکتور - کامپیوتر - وایت برد	دکتر حمید دالوند
11.	رفلکس های سطح کرتیکال	سخنرانی تعاملی - از طریق فیلم ویدئویی - مجازی	یادگیری اکتشافی هدایت شده - آموزش مجازی	ویدئو پرژکتور - کامپیوتر - وایت برد	دکتر حمید دالوند
12.	رشد مهارت ادراک شنیداری	سخنرانی تعاملی - از طریق فیلم ویدئویی مجازی	یادگیری اکتشافی هدایت شده - آموزش مجازی	ویدئو پرژکتور - کامپیوتر - وایت برد	دکتر حمید دالوند
13.	رشد مهارت ادراک بینایی	سخنرانی تعاملی - از طریق فیلم ویدئویی مجازی	یادگیری اکتشافی هدایت شده - آموزش مجازی	ویدئو پرژکتور - کامپیوتر - وایت برد	دکتر حمید دالوند
14.	رشد مهارت های شناختی	سخنرانی تعاملی - از طریق فیلم ویدئویی مجازی	یادگیری اکتشافی هدایت شده - آموزش مجازی	ویدئو پرژکتور - کامپیوتر - وایت برد	دکتر حمید دالوند
15.	رشد مهارت های بازی	سخنرانی تعاملی - از طریق فیلم ویدئویی مجازی	یادگیری اکتشافی هدایت شده - آموزش مجازی	ویدئو پرژکتور - کامپیوتر - وایت برد	دکتر حمید دالوند
16.	آشنایی یا کودکان فلج مغزی (تعریف، تشخیص، انواع، پاتولوژی، علائم، رفلکسهای پاتولوژیک و (...)	سخنرانی تعاملی -از طریق فیلم ویدئویی - مجازی	یادگیری مبتنی بر سناریو - آموزش مجازی	ویدئو پرژکتور - کامپیوتر - وایت برد	دکتر حمید دالوند
17.	مداخلات کاردرمانی در کودکان فلج مغزی	سخنرانی تعاملی - از طریق فیلم ویدئویی	یادگیری مبتنی بر سناریو - آموزش مجازی	ویدئو پرژکتور - کامپیوتر - وایت برد	دکتر حمید دالوند
18.	آزمون	آزمون کتبی و آزمون عملی	یادگیری مبتنی بر حل مساله	-	دکتر حمید دالوند

نقش و وظایف دانشجو:

وفتید دانشجو شرکت به تبع در کلاسهای تئوری یا مجازی، تعامل در بحث های کلاسی، ارائه سخنرانی، شرکت در گروه های کوچک، انجام پروژه و ارائه آن در کلاس و حضور در اولین سار، کمک در ارزیابی و انجام مداخلات درمانی و مطالعه درس قبل می باشد

منظور از نقش، ابعاد مختلفی است که هر دانشجو در مواجهه با موقعیت های متفاوت آموزشی، پژوهشی، خدماتی، مشاوره ای، درمانی و..... در رفتار خود، نشان می دهد. وظایف هر دانشجو در قالب هر یک از این نقش ها مفهوم و عینیت می یابد.

روش ارزیابی دانشجو:

روش ارزیابی دانشجو به دو صورت تکوینی و تراکمی خواهد بود.

▪ ذکر روش ارزیابی دانشجو:

فعالیت های کلاسی (انجام پروژه های مختلف)، ارائه پروژه ها، امتحان میان ترم و پایان ترم و آزمون علی خواهد بود.

▪ ذکر سهم ارزشیابی هر روش در نمره دانشجو:

ارزیابی دانشجو به صورت: 10 نمره تراکمی شامل (آزمون کتبی بسته پاسخ شامل سوالات «چند گزینه ای»، و آزمون کتبی باز پاسخ (تشریحی و کوتاه پاسخ، سناریو نویسی) خواهد بود. و 10 نمره تراکمی (انجام پروژه های مختلف و کوئیز های کلاسی) خواهد بود.

ارزیابی تکوینی: ارزیابی دانشجو در طول دوره آموزشی با ذکر فعالیت هایی که دانشجو به طور مستقل یا با راهنمایی استاد انجام می دهد. نظیر: انجام پروژه های مختلف، آزمون های تشخیصی ادواری، آزمون میان ترم مانند کاربرگ های کلاسی و آزمونک (کوئیز) های کلاسی

ارزیابی تراکمی یا پایانی: ارزیابی دانشجو در پایان دوره است که برای مثال می تواند شامل موارد زیر باشد:

- آزمون های کتبی، شفاهی و یا عملی با ذکر انواع آزمون ها برای مثال آزمون های کتبی شامل آزمون های کتبی بسته پاسخ اعم از «چند گزینه ای»، «جورکردنی گسترده»، «درست- نادرست» و آزمون های کتبی باز پاسخ اعم از تشریحی و کوتاه پاسخ، آزمون های استدلالی نظیر آزمون ویژگی های کلیدی، سناریو نویسی با ساختن فرضیه و، آزمون های عملی که برای

مثال می‌تواند شامل انواع آزمون‌های ساختارمند عینی نظیر OSCE²، OSLE³ و ... و یا ارزیابی مبتنی بر محل کار⁴ با استفاده از ابزارهایی نظیر DOPS⁵، لاگ‌بوک (کارنما)⁶، کارپوشه⁷، ارزیابی 360 درجه MSF⁸ و باشد.

منابع:

الف) کتب:

1. Development of infant & young child
2. اختلال‌های روانی حرکتی (مفاهیم، نظریه‌ها، تشخیص و درمان) - تالیف دکتر پرویز شریفی درآمدی - لیلا قاسمی داور - انتشارات آوای نو.

ب) مقالات:

ج) منابع برای مطالعه بیشتر:

- Introduction of child development

2. Objective Structured Clinical Examination

3. Objective Structured Laboratory Examination

4. Workplace Based Assessment

5. مشاهده مستقیم مهارت‌های بالینی Direct Observation of Procedural Skills: روشی است که به طور ویژه، برای ارزیابی مهارت‌های عملی (پروسیجرها) طراحی شده است. در این روش فراگیر در حین انجام پروسیجر، مورد مشاهده قرار می‌گیرد و عملکرد وی بر اساس یک چک لیست ساختارمند، ارزیابی می‌شود. با این روش، بعد از هر بار انجام آزمون، نقاط قوت و ضعف فراگیر شناسایی می‌شوند. فرایند مشاهده فراگیر در حدود ۱۵ دقیقه و ارائه بازخورد به وی حدود ۵ دقیقه به طول می‌انجامد.

6. Logbook

7. Portfolio

8. Multi Source Feedback